

ДО:

Председателя на КОСВ към НС на РБългария

неизвестен

Министъра на околната среда и водите

г-н Юлиан Попов

СТАНОВИЩЕ

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, бул.Челопешко шосе №26

Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов

Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87

Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

В подкрепа на: ЗИД на Закона за водите, внесен от група народни представители под № 49-354-01-65 от 15.06.2023г.

Уважаеми дами и господа,

С настоящото писмо Ви уведомяваме, че подкрепяме най-категорично предлагания законопроект! Същият можете да откриете на следния линк:

<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/164900>

1. Обща част

С внесените промени най-общо се предлага ограничаване на сечите в Санитарно Охранителните Зони с цел да се предпазят от влошаване на качествено и количественото им състояние източниците на Питейно Битово Водоснабдяване /ПБВ/ от повърхностни и подземни води. Определят се и буферни зони около източниците на ПБВ без учредени СОЗ, в които важат същите забрани и ограничения като за източниците със СОЗ, тъй като питейната вода е еднакво важна за населението, независимо дали е преминала през определена административна процедура или не е.

Извън останалите функции на горите, на които няма да се спираме тук, предлаганото ограничаване на сечите е изключително важно и необходимо от гледна точка на следните две цели, за които сдружение Балканка притежава изключителен опит и наблюдения:

- Осигуряване на достъп до чиста и в достатъчни количества питейна вода за населението, включително във връзка с климатичните промени, които вече настъпват неумолимо и очеводно.
- Намаляване на риска от наводнения.

2. По отношение на достъпа до чиста питейна вода следва да се отбележи, че в последните десетина години медиите непрекъснато разпространяваха информация за замърсявания или намаляване на дебита на източници на ПБВ навсякъде из страната. Ако позволите, само един пример в това отношение е Ботевград, който от 2017г. насам изпадна два пъти в криза за питейна вода, поради факта, че есенно време язовир Бебреш, който е едногодишен изравнител, спаднаше до критични нива

и това не се дължеше само на лошото управление, а и на непостоянния приток на свежа вода. Други примери са язовирите Студена, Тича, Камчия и пр.

Освен другите причини, всички подобни случаи се дължат и на факта, че есенно време в язовирите не се влива обичайното количество вода, очаквано според балансите, за да се задоволят нуждите на всички водоползватели с издадени преди години разрешителни за водовземане. Обичайната причина е, че през пролетта тези язовири много бързо се пълнят, но после притокът спира.

Другият хистоматиен пример, който може да се даде, е водоснабдяването на село Бързия, над границите на което сме били свидетели на най-жестоката сеч у нас. По тази причина от чешмите в селото тече кал, тъй като тя се осигурява от чисто ново речно водохващане в планината, но чисто новата Пречиствателна станция за питейни води не може да пречисти калта. И не само че тече кал, която хората плащат двойно, ами им се налага да сменят задръстените перални и бойлери на шест месеца, а много често е налице и воден режим. Ето Ви доказателства от 2015 и от 2019г.:

[Бързия без вода](#)

https://www.youtube.com/watch?v=JU_41ogGIX8

А сечите над Бързия уж се осъществяват по всички досегашни правила на лесостопанската наука, с всички разрешителни от "компетентните" органи и даже там има база на ЛТУ над селото - изглежда за да учат студентите как се унищожават питейните водоизточници на населените места по-качествено!

Ако искате още такива примери, моля, не се колебайте да ни ги поискате и ще Ви заринем с тях!

При разглеждане на предлаганите промени, които се надяваме да бъдат приети в КОСВ и в залата на НС, вярваме, че ще бъде отчетено като най-важно, че не трябва да става дума само за достъп на населението до питейна вода.

Най-важното нещо е населението да има доверие, че водата, която тече от чешмите, е чиста и може да се използва за пиене! Само така ще се намали употребата на бутилирана в шишета вода, особено когато те са пластмасови и само така ще се намали прахосването на енергия и ресурси за производството на пластмасата и стъклото, вследствие на което биха произтекли значителни ползи, не само в светлината на климатичните промени, а и от гледна точка на непрекъснатото намаляване на източниците на енергия. Да не говорим, разбира се, за намаляването на отпадъците, с които в скоро време ще се заринем напълно и да не говорим въобще пък за разходите за пречистване на водата!

Ето защо се надяваме и молим в КОСВ да одобри внесения ЗИД на ЗВ! Иначе кръгът в който сме се завъртяли, ще става все по-омагьосан - горските искат да продължават да сечат като луди, производителите на шишета потриват доволно ръце, бутилиращите компании пълнят шишетата и сметките си, реките ни се запълват с пластмасови отпадъци, от които 80% са шишета, разходите за пречистване непрекъснато се увеличават, а богатото ни население все повече си изпразва джобовете.

Може би в КОСВ не знаете, че в повече от 50% от територията на страната населението не пие вода от чешмите? Ако не ни вярвате, направете една анкета сред населението и ще видите! И причината е само една - замърсените ни питейни води! После да не се чудите Защо всички бягат в София или в чужбина!

Като последен пример в това отношение ще споделим, че например в Поибрене хората не си поливат дори домати с вода от чешмата, защото зеленчуците им умират и изсъхват, толкова е отровна!

И проблемът изобщо не е само с източниците на ПБВ от повърхностните води. Напротив - подземните водоизточници са още по-зависими от съхраняването на горите в зоните на захранването им и дори не смятаме да обясняваме защо е така. Всяка комисия по околна среда и води трябва да знае това.

Не на последно място Ви обръщаме внимание, че точно през тези дни стана ясно, че след всеки малко по-силен дъжд населението пак остава без вода за пиене заради замърсяването на източниците на ПБВ и задръстването им с кал.

3. По отношение на намаляването на риска от наводнения, вярваме, че също не е необходимо да обясняваме на комисия по околна среда важността на горите за тази цел. Все пак, членовете на КОСВ биха могли да добият по-ясна представа и най-важната по темата информация, ако се запознаят със следното интервю по БНР - Хоризонт:

<https://bnr.bg/post/101000076/inj-kumanov-ne-trabva-da-se-korigirat-rechni-korita-digite-ne-varshat-rabota>

Моля, забележете, че това интервю беше дадено след поредно наводнение на населени места у нас в Тетевенско, пак в район, където ужасяващите сечи, на които сме били свидетели, пак са извършени уж по всички правила на науката и с всички необходими становища и разрешителни на уж "компетентните" органи по околна среда и води.

И понеже състоянието на източниците на ПБВ у нас непрекъснато се влошава, а след всеки по-силен дъжд някъде се наводняват населени места и се нанасят огромни материални щети, това е ясен Знак, че нещо в системата ни на управление на горските територии е тежко сбъркано и трябва да се промени незабавно!

Затова молим КОСВ да приеме процесния ЗИД на ЗВ като само първата малка стъпка в правилната посока по отношение на питейните водоизточници! Има още много други неща, които трябва да се променят в законодателството, като безспорно най-важното е да се промени Наредбата за СОЗ, защото тя не става за нищо с включените в нея евфемизми като например, че дадена дейност в рамките на II-ри или III-ти пояс от СОЗ била "*ограничена, при доказана необходимост*"? И нито е казано как е ограничена, нито е казано как се доказва необходимостта!

Ето защо всяка защита, включена в Закона за водите, е много по-добра, защото всичките ни наредби по ЗВ не стават за нищо, а и много лесно се променят в интерес на връзкарите със съответната актуална власт.

Обръщаме Ви внимание също така, че през последните две години Ви бяхме изпратили почти същите писма за подобни ЗИД-ове, внасяни от н.п. Зорница Стратиева или от н.п. Албена Симеонова и групи народни представители. Писмата тогава съдържаха абсолютно същите предупреждения относно сечите и риска от наводнения..., и вижте какво стана по Стряма миналата година или пък повсеместно сега!

Нещо повече, в разглеждания тук ЗИД на ЗВ вече не става дума само за източниците на ПБВ с учредени СОЗ. За Ваше сведение, в три от районите на басейново управление са учредени СОЗ на по-малко от 30% от източниците на ПБВ, а само в една дирекция на басейново управление са достигнали около 50%.

А питейните водоизточници подлежат на задължителна защита защото са жизнено важни за населението и са най-ценния ни ресурс дори от гледна точка на националната сигурност, а не защото някой е учредил СОЗ около тях или не е. Нещо

повече, в някои случаи е налице упорита съпротива от Басейновите Дирекции за учредяването на дадени СОЗ, за да не се препятстват мераците най-вече на миннодобивната индустрия, която е най-голямата Заплаха, разбира се. Христоматиен пример в това отношение е БДДР, която вече ПЕТ години разиграва община Трън и не им учредява СОЗ около едни водоизточници, които попадат в площта на нашумялата преди години открита мина за злато. Пет години за два водоизточника!

Също така изобщо не бива да се тревожите, че предлаганите буферни зони около източниците без СОЗ са нещо ново и непознато. Те са залегнали отдавна в Националния Каталог от мерки към действащите ПУРБ с подобни, но не точно същите цели.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Уважаеми дами и господа,

Предложенията, свързани с ограничаване на сечта във вододайните зони около източниците на ПБВ с учредена СОЗ и в буферните зони около източниците без СОЗ, почиват на категорични научни данни.

По данни на ИАГ, към момента само 7% от горите в СОЗ пояс II отговарят на възрастовия критерий за първи клас на водоохраност. Това се дължи най-вече на интензивните възобновителни сечи, провеждани досега. Предложените мерки ще отговорят на обществените нагласи на 91.8% от българите, които подкрепят силно ограничаване и дори пълна забрана на изсичането на гори във вододайните зони за ПБВ, според представително проучване на Алфа рисърч, проведено в края на август 2022г., което можете да откриете на следния линк:

https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/Drinking_Alfa_Research_08.2022%d0.pdf

В светлината на ефектите от последните наводнения, включително и върху източниците на ПБВ, може да се направи обоснован извод, че е внесен един позакъснял, но прекрасен ЗИД на ЗВ! Във връзка с настроенята на населението, представени тук в проучването на Алфа Рисърч, неговото приемане или не може да не се изследва и в светлината на предстоящите местни избори.

Убедено вярвайки, че сте наясно с необятните комуникационни способности на сдружение Балканка, ние Ви гарантираме, че процесният ЗИД ще предизвика много голям медиен интерес в позитивна или не медийна среда, в зависимост от Вашето решение дали да го приемете или не.

Ето защо най-смирено молим, процесният ЗИД на ЗВ да бъде подкрепен от всички парламентарни групи в КОСВ и в залата на събранието!

Предварително благодарим на всички за разбирането и за съдействието в преследване на общата ни цел - опазване на водите и съхранение на природата в страната.

Дата 17.06.2023г.

Член на УС:

гр.София

/ инж. Димитър Куманов /